

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Paziņojuma numurs : 2023/0350/IE (Ireland)

Likumprojekts par sabiedrības veselību (tabakas izstrādājumi un nikotīna ieelpošanai paredzēti izstrādājumi)

Saņemšanas datums : 07/06/2023

Bezdarbības perioda beigas : 08/09/2023 (closed)

Message

Ziņa 001

Komisijas ziņojums - TRIS/(2023) 1720

Direktīva (ES) 2015/1535

Notifikācija: 2023/0350/IE

Dalībvalsts paziņojums par projekta tekstu

Notification - Notificación - Notifizierung - Нотификация - Oznámení - Notifikation - Γνωστοποίηση - Notificación - Teavitamine - Ilmoitus - Obavijest - Bejelentés - Notifica - Pranešimas - Paziņojums - Notifika - Kennisgeving - Zawiadomienie - Notificação - Notificare - Oznamenie - Obvestilo - Anmälan - Fógra a thabhairt

Does not open the delays - N'ouvre pas de délai - Kein Fristbeginn - Не се предвижда период на прекъсване - Nezahtuje prodlení - Fristerne indledes ikke - Καμία έναρξη προθεσμίας - No abre el plazo - Viivituste perioodi ei avata - Määräaika ei ala tästä - Ne otvara razdoblje kašnjenja - Nem nyitja meg a késéset - Non fa decorrere la mora - Atidėjimai nepradedami - Atlikšanas laikposms nesākas - Ma jiftaħ il-perijodi ta' dewmien - Geen termijnbegin - Nie otwiera opóźnień - Não inicia o prazo - Nu deschide perioadele de stagnare - Nezačína oneskorenia - Ne uvaja zamud - Inleder ingen frist - Ní osclaíonn sé na moilleanna

MSG: 20231720.LV

1. MSG 001 IND 2023 0350 IE LV 07-06-2023 IE NOTIF

2. Ireland

3A. National Standards Authority of Ireland

3B. Department of Health

4. 2023/0350/IE - X60M - Tobacco

5. Likumprojekts par sabiedrības veselību (tabakas izstrādājumi un nikotīna ieelpošanai paredzēti izstrādājumi)

6. Izstrādātā likumprojekta mērķis ir reglamentēt tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzētu izstrādājumu, tai skaitā e-cigarešu, mazumtirdzniecību.

7.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

8. Šā likumprojekta galvenais mērķis ir reglamentēt tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu mazumtirdzniecību, kā arī ieviest licencēšanas sistēmu un turpmākus ierobežojumus šo izstrādājumu pārdošanā.

Likumprojekta noteikumi, galvenokārt, paredz:

- ieviest tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu mazumtirdzniecības licencēšanas sistēmu, tajā iekļaujot ikgadējo maksu visām tirdzniecības telpām un par katru tīmekļa vietni;
- aizliegt nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu pārdošanu personām, kas jaunākas par 18 gadiem;
- ieviest noteikumu, saskaņā ar kuru tabakas izstrādājumus un nikotīna ieelpošanai paredzētos izstrādājumus nedrīkst pārdot personas, kas jaunākas par 18 gadiem;
- aizliegt tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu pārdošanu pašapkalpošanās tirdzniecības automātos;
- aizliegt tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu pārdošanu pagaidu vai pārvietojamās telpās (pagaidu stendos);
- aizliegt tabakas izstrādājumu un nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu pārdošanu pasākumos, kuru galvenā mērķauditorija ir bērni;
- ieviest minimālos licences apturēšanas periodus tādiem tabakas izstrādājumu vai nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu mazumtirgotājiem, kas notiesāti par pārkāpumiem;
- ieviest fiksētus naudassodus par pārkāpumiem;
- nodrošināt, ka tiek publicēta informācija par uzņēmumiem, kuriem piespriests sods par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar sabiedrības veselības tiesību aktiem par tabaku.

9. Saskaņā ar 2022. gada apsekojumu par veselību Īrijā pašreiz Īrijā smēķē 18 % pieaugušo (personas, kuras ir vismaz 15 gadus vecas) jeb smēķē gandrīz katrs piektdaļa Īrijas pieaugušo. No minētajiem smēķētājiem 14 % sevi uzskata par ikdienas smēķētājiem, bet 4 % smēķējot laiku pa laikam. Augstākais smēķēšanas rādītājs — 24 % — ir 25–34 gadu vecu iedzīvotāju vidū, proti, smēķē gandrīz katrs šīs vecuma kategorijas iedzīvotājs.

Runājot par smēķēšanas paradumu bērnu vidū, dati, kas gūti 2018. gada apsekojumā par skolas vecuma bērnu veselības paradumiem, liecina, ka regulāri smēķē 5 % un kādreiz ir smēķējuši 11 % skolas vecuma bērnu. Eiropas skolu apsekojumā projekts par alkoholu un citām narkotikām 2019. gadā konstatēts, ka 14,4 % no 15–16 gadus veciem jauniešiem ir regulāri smēķētāji.

Saskaņā ar apsekojumu par veselību Īrijā e-cigaretes 2022. gadā lietoja 6 % iedzīvotāju, no kuriem un 3 % tās lietoja katru dienu un 3 % — laiku pa laikam.

2018. gada apsekojumā par skolas vecuma bērnu veselības paradumiem tika konstatēts, ka 9 % šo bērnu pēdējo 30 dienu laikā ir lietojuši e-cigareti, bet 22 % to kādreiz ir izmēģinājuši. Eiropas skolu apsekojuma projektā par alkoholu un citām narkotikām 2019. gadā 15,5 % no 15–16 gadus veciem jauniešiem norādīja, ka pēdējo 30 dienu laikā ir lietojuši e-cigareti.

Tabakas smēķēšana ir gan atkarību izraisoša, gan nāvējoša — katrs otrais smēķētājs mirst ar smēķēšanu saistītu veselības problēmu dēļ. Īrijā aptuveni 4500 nāves gadījumu gadā jeb 12 nāves gadījumu dienā ir saistāmi ar tabakas smēķēšanu un pasīvās smēķēšanas ietekmi.

Smēķēšana un pasīvā smēķēšana nav tikai letāla, tā rada arī ļoti daudz dažādu novēršamu slimību un invaliditāti, tai skaitā tā ir izraisītājs 16 vēža veidiem, elpceļu slimībām, piemēram, astmai un hroniskai obstruktīvu plaušu slimībai (HOPS), sirds un asinsvadu slimībām, ieskaitot aneirismu, koronāro sirds slimību, perifēru arteriālu slimību un insultu, reimatisko artrītu, diabētu un demenci.

Saskaņā ar Īrijas vēža reģistru smēķēšana un pasīvā smēķēšana izraisa 13 % vēža saslimšanas gadījumu, tai skaitā 76 % gadījumu – plaušu vēzi, 67 % gadījumos – balsenes vēzi un 47 % gadījumu – urīnpūšļa vēzi.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Īrijas veselības aprūpes sistēmā ar smēķēšanu un pasīvo smēķēšanu saistīti gadījumi veido 2 % no kopējās stacionāro pacientu statistikas, 5 % visu hospitalizācijas gadījumu un 8 % visu gultasvietas dienu (vairāk nekā 300 000). 2019. gadā no slimnīcām tika izrakstīti aptuveni 44 000 pacientu, kuru hospitalizācija bija saistīta ar smēķēšanu; šis skaits kopš 2010. gada ir palielinājies par 21 %. Desmit gadu laikposmā no 2010. līdz 2019. gadam ar smēķēšanu saistītie 35 gadus vecu un vecāku personu hospitalizācijas gadījumi veidoja 3,2 % visu hospitalizācijas gadījumu.

Smēķēšana būtiski ietekmē arī nevienlīdzību veselības jomā, jo vismazāk nodrošinātās personas no smēķēšanas kaitīgās ietekmes cieš visvairāk.

2016. gadā uzņēmums "ICF International" veica novērtējumu par smēķēšanas ekonomiskajām izmaksām Īrijā. Tika aprēķināts, ka veselības aprūpes, produktivitātes un citas izmaksas Īrijas sabiedrībai kopā veido 10,7 miljardus EUR gadā.

Nikotīna ieelpošanai paredzētie izstrādājumi, ieskaitot e-cigaretes

Joprojām trūkst zinātniskas vienprātības par nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu, piemēram, e-cigarešu, radīto kaitējumu veselībai. Kopumā visi ir vienisprātis, ka nikotīna ieelpošanai paredzētie izstrādājumi nav nekaitīgi, bet ir mazāk kaitīgi par tabakas cigaretēm, un ka tie var palīdzēt atstāt smēķēšanu, un ka ir vajadzīgi turpmāki pētījumi, lai noteiktu to iespējamo ietekmi uz veselību ilgtermiņā.

Īrijas veselības ministra uzdevumā 2020. gada oktobrī veiktajā pētījumā tika konstatēts, ka:

- e-cigarešu lietošana ir saistīta ar palielinātu smēķēšanas iespējamību pusaudžu vidū;
- e-cigaretes nav nekaitīgas, bet var mazināt ar smēķēšanu saistīto kaitējumu;
- ir vajadzīgi plašāki pētījumi, lai noteiktu e-cigarešu un karsējamu tabakas izstrādājumu ietekmi uz veselību ilgtermiņā;
- e-cigaretes ir tikpat efektīvas kā apstiprinātās nikotīna aizstājterapijas smēķēšanas atmešanai pēc 6 mēnešiem. Ir vajadzīgi plašāki pētījumi, lai noteiktu to drošumu un efektivitāti ilgtermiņā.

Lai gan risks, ka var tikt nodarīts ilgtermiņa kaitējums pieaugušo veselībai, joprojām nav pienācīgi pamatots, Pasaules Veselības organizācija ir ieteikusi kopš 2014. gada jūlija aizliegt e-cigarešu pārdošanu nepilngadīgajiem, jo ir pietiekami daudz pierādījumu par nikotīna iespējamu ilgtermiņa ietekmi uz pusaudžu smadzeņu attīstību, kā arī tas jādara, lai novērstu nepilngadīgo piekļuvi nikotīnam, kā dēļ tie vēlāk var nolemt lietot tabakas izstrādājumus. Īrijā veiktā pētījumā tika apstiprināts, ka nikotīna ieelpošanai paredzēto izstrādājumu lietošana palielina iespējamību, ka pusaudzis vēlāk sāks smēķēt.

10. Atsauces uz pamatdokumentiem:

B-2023-0350-EN-01;

B-2023-0350-EN-02.

11. Nē

12.

13. Nē

14. No

15. Yes

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

16.

TBT aspekts: No

SPS aspekts: No

Eiropas Komisijas

Direktīvas (ES) 2015/1535 kontaktpunkts

e-pasts: grow-dir2015-1535-central@ec.europa.eu